

Експертний висновок про систему моніторингу та оцінки Стратегії сталого розвитку «Україна - 2020»

Експертний висновок підготовлено в рамках проекту Української асоціації оцінювання (УАО) «Посилення децентралізації в Україні» за фінансової підтримки Національного фонду на підтримку демократії (NED), США.

Висновки даного експертного висновку можуть не збігатися з позицією УАО і NED, або з думкою посадових осіб цих організацій.

Це експертний висновок є першим елементом запланованої в рамках проекту системи експертних висновків стратегій (програм) центральних, регіональних (обласних) і місцевих органів влади. В ході роботи над цим експертним висновком розпочато апробацію методики, яка буде використана в проекті для експертизи інших стратегій / програм, в тому числі галузевих, обласних і муніципальних. У цьому експертному висновку не ставилося завдання запропонувати органам влади рекомендації щодо вирішення виявлених проблем. Такі рекомендації будуть запропоновані після проведення всіх передбачених проектом експертиз.

Автор експертного висновку – Савва Михайло Валентинович, член Правління Української асоціації оцінювання політик, програм і проектів (УАО), голова Правління Експертної групи «СОВА», кандидат соціологічних наук, доктор політичних наук, професор. E-mail: egroupsova@gmail.com.

Мета цього експертного висновку – оцінити здатність системи моніторингу та оцінки Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020» служити інструментом коригування виконання Стратегії.

В експертному висновку терміни використовуються у значеннях, запропонованих Українською асоціацією оцінювання.¹

Питання, на які відповідає автор експертного висновку:

1. Наскільки стратегічні індикатори реалізації стратегії (розділ 4 Стратегії) здатні оцінити «Впровадження в Україні європейських стандартів життя та вихід України на провідні позиції у світі», тобто оцінити просування до мети Стратегії?

2. Наскільки стратегічні індикатори реалізації стратегії (розділ 4 Стратегії) використовуються в даний час органами влади для оцінки «хіду виконан реформ та програм», тобто для вирішення завдання для стратегічних індикаторів в розділі 4 Стратегії?

3. Наскільки системи моніторингу та оцінки, які застосовуються органами влади України, здатні оцінити виконання стратегії сталого розвитку «Україна – 2020»?

4. Чи розміщуються у відкритому доступі результати моніторингу та оцінювання стратегії сталого розвитку «Україна – 2020»?

5. Чи передбачає Стратегія сталого розвитку «Україна – 2020» механізми участі представників громадянського суспільства в моніторингу та оцінці цієї Стратегії?

Включення питань №№ 4 - 5 до переліку питань експертизи викликано наступним: автор експертного висновку виходить з обґрунтованого припущення про те, що відкритість результатів моніторингу та оцінки Стратегії для широкого загалу, участь представників громадянського суспільства у моніторингу та оцінці підвищують ефективність моніторингу та оцінки як цієї Стратегії, так і будь-яких програмних документів органів влади.

Для відповідей на питання експертизи використовується інформація з відкритих джерел.

Об'єкт експертизи: система моніторингу і оцінки Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020».

Основні досліджувані документи: Стратегія сталого розвитку «Україна – 2020»², План заходів з виконання Програми діяльності Кабінету міністрів України та Стратегії сталого

---

¹ Горошко А., Нарчинська Т., Озимок І., Тарнай В. Глосарій термінів з моніторингу та оцінювання. 2-ге видання. Київ. УАО. 2016. 53 с.

² Про Стратегію сталого розвитку "Україна - 2020". Президент України; Указ, Стратегія від 12.01.2015 № 5/2015// <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>.

розвитку «Україна – 2020» у 2015 году³, Програма діяльності Кабінету міністрів України⁴, План дій Кабінету міністрів України на 2016 рік⁵, План пріоритетних дій Уряду на 2016 рік⁶, проект Середньострокового плану пріоритетних дій Уряду до 2020 року⁷.

Методи експертизи:

1. Оцінка відповідності індикаторів / показників системи моніторингу та оцінки Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020» мінімальним вимогам до показників.
2. Оцінка відповідності системи індикаторів / показників цілі Стратегії, в тому числі оцінка повноти системи індикаторів / показників стосовно мети.
3. Оцінка реалістичності і вимірності формулювання мети Стратегії.
4. Оцінка наявності та реалістичності практичного застосування механізмів громадської участі в моніторингу і оцінюванні Стратегії.

Питання: Наскільки стратегічні індикатори реалізації стратегії (розділ 4 Стратегії) здатні оцінити «Впровадження в Україні європейських стандартів життя та вихід України на провідні позиції у світі», тобто оцінити просування до мети Стратегії

Відповідь: Більшість показників Стратегії (24 з 25) відповідають мінімальним вимогам до показників оцінки. У той же час, оцінити за цими показниками досягнення мети Стратегії неможливо.

Обґрунтування відповіді: Реалізація стратегії передбачає досягнення 25 ключових показників, що оцінюють «хід виконання реформ та програм»:

«1. у рейтингу Світового банку «Doing Business» Україна посідає місце серед перших 30 позицій;

2. кредитний рейтинг України - Рейтинг за зобов'язаннями в іноземній валюті за шкалою рейтингового агентства Standard and poors - становитиме не нижче інвестиційної категорії «BBB»;

3. за глобальним індексом конкурентоспроможності, який розраховує Всесвітній Економічний Форум (WEF), Україна увійде до 40 кращих держав світу;

4. валовий внутрішній продукт (за паритетом купівельної спроможності) у розрахунку на одну особу, який розраховує Світовий банк, підвищиться до 16 000 доларів США;

5. чисті надходження прямих іноземних інвестицій за період 2015 -2020 років за даними Світового банку складуть понад 40 млрд доларів США;

6. максимальне відношення дефіциту державного бюджету до валового внутрішнього продукту за розрахунками Міжнародного валютного фонду не перевищуватиме 3 відсотки;

7. максимальне відношення загального обсягу державного боргу та гарантованого державою боргу до валового внутрішнього продукту за розрахунками Міжнародного валютного фонду не перевищуватиме 60 відсотків (відповідно до Маастрихтських критеріїв конвергенції);

8. енергоємність валового внутрішнього продукту складе 0,2 тонни нафтового еквівалента на 1000 доларів США валового внутрішнього продукту за даними Міжнародного енергетичного агентства;

---

³ Про затвердження плану заходів з виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів України та Стратегії [...] Кабінет Міністрів України; Розпорядження, План, Заходи від 04.03.2015 № 213-р// <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/213-2015-p>.

⁴ Про Програму діяльності Кабінету Міністрів України. Верховна Рада України; Постанова, Програма від 11.12.2014 № 26-VIII// <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/26-19>.

⁵ Про затвердження плану дій Кабінету Міністрів України на 2016 рік. Кабінет Міністрів України; Розпорядження, План від 16.03.2016 № 184-р// <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/184-2016>.

⁶ Про затвердження плану пріоритетних дій Уряду на 2016 рік. Розпорядження КМУ від 27 травня 2016 р. № 418-р. Київ// <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=249104044>.

⁷ Середньостроковий план пріоритетних дій Уряду до 2020 року. Проект. Урядовий портал// http://www.kmu.gov.ua/control/publish/article?art_id=249634799.

9. витрати на національну безпеку і оборону становитимуть не менше 3 відсотків від валового внутрішнього продукту;

10. чисельність професійних військових на 1000 населення збільшиться із 2,8 до 5,6 осіб за розрахунками Стокгольмського міжнародного інституту дослідження миру;

11. за індексом сприйняття корупції, який розраховує Transparency International, Україна увійде до 50 кращих держав світу;

12. за результатами опитування рівень довіри експертного середовища (адвокати, юристи) до суду становитиме 70 відсотків;

13. за результатами загальнонаціонального опитування рівень довіри громадян до органів правопорядку становитиме 70 відсотків;

14. оновлення кадрового складу державних службовців у правоохоронних органах, судах, інших державних органах на 70 відсотків;

15. ліміт частки одного постачальника в загальному обсязі закупівель будь-якого з енергоресурсів складатиме не більше 30 відсотків;

16. середня тривалість життя людини за розрахунками Світового банку підвищиться на 3 роки;

17. питома вага місцевих бюджетів становитиме не менше 65 відсотків у зведеному бюджеті держави;

18. частка проникнення широкосмугового Інтернету за даними Світового банку складатиме 25 абонентів на 100 осіб;

19. 75 відсотків випускників загальноосвітніх навчальних закладів володітимуть щонайменше двома іноземними мовами, що підтверджуватиметься міжнародними сертифікатами;

20. Україна візьме участь у міжнародному дослідженні якості освіти PISA та увійде до 50 кращих держав – учасниць такого дослідження;

21. Україна разом із Світовим банком розробить показник добробуту громадян, визначиться з його цільовим значенням та проводитиме моніторинг змін такого показника;

22. за результатами загальнонаціонального опитування 90 відсотків громадян України відчуватимуть гордість за свою державу;

23. під час участі у XXXII літніх Олімпійських іграх Україна завоює щонайменше 35 медалей;

24. за глобальним індексом конкурентоспроможності у боротьбі за таланти, який розраховує одна з провідних світових бізнес-шкіл INSEAD), Україна увійде до 30 кращих держав світу;

25. 20 фільмів українського виробництва вийдуть у широкий прокат у 2020 році».

Велика частина цих показників відповідає мінімальним вимогам, використовуваним для перевірки працездатності показників:

1. Чи піддається виміру або підрахунку.

2. Однаково розуміється і вимірюється різними людьми в різний час.

3. Вимірює одномоментно тільки один параметр.

4. Вимірюється без невинуватих витрат.⁸

Необхідно відзначити, що ряд показників містять надмірно широкі формулювання, які можуть знизити точність висновків. Наприклад, «оновлення кадрового складу» (показник № 14) враховує посадових осіб, звільнених з жодної державної посади і призначених на іншу державну посаду? Які критерії «широкого прокату» (показник № 25)?

Не відповідає мінімальним вимогам один показник – № 12 «за результатами опитування рівень довіри експертного середовища (адвокати, юристи) до суду становитиме 70 відсотків». Категорія «експертне середовище» є неконкретної. Результати опитування експертів будуть

---

⁸ Планирование работы в местном сообществе: от идеи к действиям. Программа «Лидерство в местных сообществах». 4-6 декабря 2015. Минск. 2015. С. 11 – 12. http://oecb.by/wp-content/uploads/2016/06/Manual-2nd-session_full.pdf.

значно відрізняться в залежності від вибору конкретних експертів. Даний показник не відповідає вимозі «Однаково розуміється і вимірюється різними людьми в різний час».

Наведена вище система показників оцінки дозволяє оцінити прогрес України в економічній, соціальній і культурній сферах. У той же час, оцінити за цими показниками досягнення мети Стратегії «впровадження в Україні європейських стандартів життя та вихід України на провідні позиції у світі» неможливо в силу низької визначеності формулювання мети. По-перше, мета складається з двох різних компонентів, які не дублюють один одного – «європейські стандарти життя» і «провідні позиції в світі». По-друге, якщо перший компонент можна оцінити, оскільки Європейський Союз активно впроваджує загальні для всіх країн Союзу стандарти, то другий оцінити неможливо. Він є радше мотивуючою словесною формулою, ніж досяжною метою.

Питання: Наскільки стратегічні індикатори реалізації Стратегії (розділ 4 Стратегії) використовуються в даний час органами влади для оцінки «хіду виконання реформ та програм», тобто для вирішення завдання для стратегічних індикаторів в розділі 4 Стратегії

Відповідь: Стратегічні індикатори реалізації Стратегії стійкого розвитку «Україна – 2020» не використовуються в даний час органами влади для оцінки хіду виконання будь-яких реформ та програм.

Обґрунтування відповіді: Текст Стратегії не визначив, хід виконання яких реформ і програм покликані оцінити її стратегічні індикатори (в Стратегії також використовується синонім – показники).

У листопаді 2016 року заступник Міністра економічного розвитку і торгівлі Ю. Бровченко вказав у відповіді на запит В. Явіра від 01.11.2016 р. надати останню щоквартальну інформацію до 15 числа місяця, що настає за звітним кварталом, про стан виконання плану дій щодо реалізації положень Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020», що «при розробці планів заходів з виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів України враховуються положення Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020»». ⁹ У такої відповіді є тільки одне пояснення. Міністерство економічного розвитку і торгівлі виходить з того, що цільові показники Програми дій Кабінету міністрів України на 2016 рік співвідносяться зі стратегічними індикаторами Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020». У разі, якби цільові показники Програми та стратегічні індикатори Стратегії співвідносилися, аналіз значень цільових показників дозволив би оцінити динаміку за рік стратегічних індикаторів. Подібний моніторинг виконання Стратегії дозволив би оцінити перспективи досягнення її стратегічних індикаторів до 2020 року. Однак, виділені в ході експертизи в «Звіту про хід та результати виконання програми діяльності Кабінету міністрів України в 2016 році» 192 цільових показника даної Програми не співвідносяться з 25 стратегічними індикаторами Стратегії.

Питання: Наскільки системи моніторингу та оцінки, що застосовуються органами влади України, здатні оцінити виконання Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020»

Відповідь: Системи моніторингу та оцінки, що застосовуються органами влади України, не здатні оцінити виконання Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020». Органи влади України практично не здійснювали в 2015 – 2016 роках і не здійснюють в даний час моніторинг і оцінку Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020».

Обґрунтування відповіді: Першим документом, спрямованим на планування реалізації Стратегії, був План заходів з виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів України та Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020» у 2015 році. Цей План був затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 4 березня 2015 р. № 213-р. У Плані не були передбачені індикатори моніторингу, які б дозволяли порівнювати динаміку виконання

---

⁹ Доступ до правди. 01.11.2016// https://dostup.pravda.com.ua/request/strategieyi_stalogho_rozvitku_u.

заходів за рівні періоди часу і оцінювати через рівні інтервали часу досягнення значень стратегічних індикаторів Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020». План містить опис заходів за такою схемою (стовпці таблиці форми Плану):

1. Завдання, визначені в Програмі діяльності Кабінету Міністрів України (Коаліційній угоді) та Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020».

2. Зміст заходу.

3. Строк виконання.

4. Відповідальні за виконання.

Подібна схема опису заходів є інструментом контролю виконання заходів Плану, але не інструментом моніторингу реалізації Стратегії.

Таким чином, в 2015 році моніторинг реалізації Стратегії не здійснювався.

Наступним за часом документом, спрямованим на планування реалізації Стратегії, став План дій Кабінету Міністрів України на 2016 рік, затверджений розпорядженням КМУ від 16 березня 2016 р. № 184-р. Форма цього плану включає «Індикатор виконання», що свідчить про спробу застосувати моніторинг. У той же час, дана спроба не є ефективною з точки зору моніторингу реалізації Стратегії з наступних причин:

1. Цей План є планом дій Кабінету міністрів, Стратегія сталого розвитку «Україна - 2020» в Плані не згадується.

2. Всі використані в Плані індикатори є бінарними, тобто орієнтованими на вимір за критерієм «виконано – не виконано». наприклад, «прийняття відповідного Закону», «схвалення відповідного проекту Указу Президента України і подання його Президентом України», і так далі.

3. План діяв протягом дуже короткого періоду часу, з 16 березня 2016 року до 27 травня 2016 року, коли набула чинності розпорядження КМУ № 418-р, якою затверджено План пріоритетних дій Уряду на 2016 рік. Розпорядження № 418-р скасував розпорядження № 84-р.

План пріоритетних дій Уряду на 2016 рік, затверджений розпорядженням № 418-р 27.05.2016 р, містить цільові показники на 2016 рік, що свідчить про спробу створити умови для моніторингу та оцінки. Приклади цільових показників даного документа (для стратегічного пріоритету «підвищення якості державного управління та державних послуг»):

«Ухвалення 18 чітких і зрозумілих стратегічних планів міністерств, показників оцінки ефективності їх діяльності за єдиними стандартами у співпраці із галузевими експертами та інститутами громадянського суспільства.

Передача не менш як 30 відсотків організаційно-розпорядчих функцій відомчого характеру від Кабінету Міністрів України міністерствам та іншим органам виконавчої влади».

Однак, дана спроба також не є ефективною з точки зору моніторингу реалізації Стратегії. Причини неефективності:

1. План пріоритетних дій Уряду на 2016 рік є планом дій Кабінету міністрів, Стратегія сталого розвитку «Україна - 2020» в Плані не згадується.

2. Формулювання цільових показників Плану пріоритетних дій Уряду на 2016 рік містять цілий ряд дефектів, що не дозволяють адекватно застосувати дані показники. Серед цих дефектів: використання в формулюваннях цільових показників невизначених термінів (наприклад, «чіткий», «зрозумілий», «оптимальний», «необхідний» та інші подібні); використання процентних значень в умовах, коли невідомо загальна кількість (якщо ми не знаємо, скільки в абсолютних цифрах становлять 100%, процентний показник втрачає сенс); спроба виміряти одним показником більше одного параметра (наприклад, «Ухвалення необхідних урядових рішень щодо порядку підготовки, реалізації та фінансування з державного фонду регіонального розвитку для вирішення завдань, пов'язаних з реалізацією Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року»); неізмряєми показники (наприклад, «Забезпечення здійснення заходів із реалізації...»).

Для Плану пріоритетних дій Уряду на 2016 рік була передбачена шоквартальна звітність. Про це заявив прем'єр-міністр В. Гройсман: «Кабінет Міністрів шоквартально

звітуватиме про виконання Плану пріоритетних дій уряду на 2016 рік».¹⁰ Звіт за 2016 рік був представлений в документі «Звіт про хід та результати виконання програми діяльності Кабінету міністрів України в 2016 році».¹¹ Даний звіт був затверджений розпорядженням КМУ № 104-р 14 лютого 2017 року. Звіт наочно продемонстрував низьку ефективність деяких цільових показників Плану пріоритетних дій Уряду на 2016 рік. Наприклад, для цільового показника «Ухвалення 18 чітких і зрозумілих стратегічних планів міністерств, показників оцінки ефективності їх діяльності за єдиними стандартами у співпраці із галузевими експертами та інститутами громадянського суспільства» в звіті за 2016 рік вказано: «Затверджено 13 стратегічних планів діяльності міністерств та інших центральних органів виконавчої влади. Розробляються стратегічні плани діяльності Мінекономрозвитку та МЗС. Стратегічними планами визначено завдання та показники результатів їх діяльності, спрямовані на досягнення стратегічних цілей, а також бюджетні програми, що охоплюють встановлені планом цілі та завдання». Залишається без відповіді питання: «Наскільки чіткими та зрозумілими є затверджені і розробляються стратегічні плани міністерств?». Для цільового показника «Передача не менш як 30 відсотків організаційно-розпорядчих функцій відомчого характеру від Кабінету Міністрів України міністерствам та іншим органам виконавчої влади» в звіті зазначено: «Підготовлено та погоджуються із зацікавленими органами законопроект щодо передачі 95 невластивих Кабінетові Міністрів повноважень міністерствам та іншим центральним органам виконавчої влади». Залишається без відповіді питання: «Скільки відсотків становлять 95 повноважень КМУ від їх загальної кількості?». Відповіді на це питання неможливо без оцінки загальної кількості таких повноважень. У «Звіту про хід та результати виконання програми діяльності Кабінету міністрів України в 2016 році» в ході експертизи було виділено 192 цільових показника. При цьому тільки 81 показник (42,2 %) був адекватно відображений у даними звіті, тобто наповнений значенням у відповідність зі змістом показника.

Відповідальним за щоквартальне інформування Адміністрації Президента України про стан реалізації положень Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020», схваленої Указом Президента України від 12.01.2015 № 5, в установленому порядку визначено Міністерство економічного розвитку і торгівлі.

Міністерство економічного розвитку і торгівлі України в 2015 році в своїй практичній діяльності узагальнювало інформацію про виконання планів «заходів з виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів України та Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020» у 2015 році. При цьому інформація про хід реалізації Стратегії не виділялася в загальному масиві. Таким чином, вже в 2015 році інформація про хід реалізації власне Стратегії була відсутня. Оцінити хід виконання Стратегії можна було тільки на підставі припущення, що всі заходи Програми діяльності Кабінету Міністрів України спрямовані на виконання Стратегії.

У 2016 році Мінекономіки використовувало в звітах формулювання: «при розробці планів заходів з виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів України враховуються положення Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020»». Таке формулювання використана, наприклад, у відповіді заступника міністра Ю. Бровченко на запит В. Явіра от 01.11.2016 р. надасть останню щоквартальну інформацію до 15 числа місяця, що настає за звітним кварталом, про стан виконання плану дій щодо реалізації положень Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020».¹² Таким чином, в звітності 2016 роки вже не згадувалися заходи щодо виконання Стратегії, мова велася тільки про врахування її положень при розробці заходів Програми дій КМУ. Очевидно, що протягом 2015-2016 років відбулося заміщення плану заходів з виконання Стратегії сталого розвитку Програмою діяльності КМУ.

¹⁰ Звіти про виконання планів уряду будуть щоквартальними - Прем'єр. 22.07.2016//Укрінформ.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-politycs/2054740-zviti-pro-vikonanna-planu-uradu-budut-sokvartalu-premer.html>.

¹¹ Звіт Уряду України – 2016//Урядовий портал.

http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=249738720&cat_id=246711250.

¹² Доступ до правди. 01.11.2016// https://dostup.prawda.com.ua/request/strategiehiy stalogho rozvitku_u.

28.12.2016 Прем'єр-міністр В. Гройсман презентував проект Середньострокового плану пріоритетних дій Уряду на період до 2020 року.¹³ Кабінет міністрів України перейшов на середньострокове планування своєї діяльності. Наявна у відкритому доступі інформація про середньотермінового плану дозволяє зробити висновок, що в 2017 році КМУ не братиме план дій щодо реалізації положень Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020» або будь-якої іншої план, який можна порівняти зі Стратегією.

Необхідно відзначити, що зберігається можливість оцінити досягнення 24 з 25 стратегічних індикаторів Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020» у 2021 році. Фактично досягнуті за підсумками 2020 роки значення можна буде зіставити з плановими кількісними значеннями. Однак, така оцінка дозволить лише констатувати те, що сталося. Для коригування діяльності по досягненню стратегічних індикаторів Стратегії необхідно вести моніторинг, чого не відбувається.

Питання: Чи розміщуються у відкритому доступі результати моніторингу та оцінювання Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020»

Ответ: В 2015 – 2016 годах в открытом доступе результаты мониторинга и оценивания Стратегии сталого розвитку «Україна – 2020» не розміщувалися, оскільки моніторинг Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020» не здійснювався. В даний час результати моніторингу Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020» також не розміщуються у відкритому доступі, оскільки моніторинг даної стратегії не здійснюється. У разі отримання запитів громадян надати інформацію про результати моніторингу Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020» Міністерство економічного розвитку і торгівлі дає інформацію про результати моніторингу планів дій Кабінету міністрів України.

Обґрунтування відповіді: Міністерство економічного розвитку і торгівлі України узагальнює інформацію про виконання заходів, передбачених програмами / планами КМУ. Дана інформація не дозволяє оцінити досягнення стратегічних індикаторів Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020», оскільки відноситься до інших об'єктів. Інформація про виконання заходів, передбачених в даний час програмами / планами КМУ і надається Мінекономіки за запитами, не містить будь-яких індикаторів і їх значень.

На запити громадян про надання результатів моніторингу Стратегії Мінекономіки дає інформацію про виконання заходів Програми діяльності Кабінету Міністрів України. У 2016 році Мінекономіки використовувало в звітах наступне формулювання: «при розробці планів заходів з виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів України враховуються положення Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020». Як вже було зазначено вище, таке формулювання використана у відповіді заступника міністра Ю. Бровченко на запит В. Явіра от 01.11.2016 р. надати останню щоквартальну інформацію до 15 числа місяця, що настає за звітним кварталом, про стан виконання плану дій щодо реалізації положень Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020».¹⁴

Питання: Чи передбачає Стратегія сталого розвитку «Україна – 2020» механізми участі представників громадянського суспільства в моніторингу та оцінці цієї Стратегії

Відповідь: Стратегія не передбачає механізмів участі представників громадянського суспільства в моніторингу та оцінці цієї Стратегії.

Обґрунтування відповіді: В розділі 5 Стратегії «Засоби реалізації Стратегії (суспільний договір)» визначена сфера відповідальності громадянського суспільства за виконання Стратегії – «Відповідальність громадянського суспільства – контролювати владу, жити

¹³ Прем'єр-міністр презентував проект Середньострокового плану пріоритетних дій Уряду на період до 2020 року. 28.12.2016. Урядовий портал// http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=249628227&cat_id=244276429.

¹⁴ Доступ до правди. 01.11.2016// <https://dostup.pravda.com.ua/request/strategiehiy stalogho rozvitku u>.

відповідно до принципів гідності та неухильно дотримуватися Конституції України та законів України». Це формулювання демонструє політичну волю влади в частині визнання права громадянського суспільства на контроль за владою. Однак дане формулювання не містить вказівок на механізми такого контролю.

Розділ 4 Стратегії (стратегічні індикатори реалізації Стратегії) не містить опис процедур моніторингу. Інші документи органів влади, прийняті для забезпечення виконання Стратегії, також не передбачають механізмів участі громадськості в моніторингу та оцінці Стратегії. Указ Президента України від 12 січня 2015 року № 5/2015, який затвердив Стратегію, передбачав «затверджувати щороку до 15 лютого план дій щодо реалізації положень Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020». Можна припустити, що процедури моніторингу могли б міститися в цих планах. Однак, як було вже доведено в даному експертному висновку, в Плані на 2015 рік не були передбачені індикатори моніторингу, які б дозволяли порівнювати динаміку виконання заходів за різні періоди часу і оцінювати через рівні інтервали часу досягнення значень стратегічних індикаторів Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020». Після 2015 року плани дій щодо реалізації положень Стратегії не бралися.

М.В. Савва

15.03.2017 р.